

Sygn. akt V Ca 499/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 maja 2021 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie V Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia Wiesława Śmich
------------------------	------------------------------

po rozpoznaniu w dniu 20 maja 2021 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa M. K.

przeciwko (...) w D.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie

z dnia 18 maja 2020 r., sygn. akt II C 727/19

oddala apelację.

Sygn. akt V Ca 499/21

UZASADNIENIE

wyroku z 20 maja 2021r.

W związku z tym, iż przedmiotowa sprawa rozpoznana została według przepisów o postępowaniu uproszczonym, a Sąd Okręgowy nie przeprowadził postępowania dowodowego, zgodnie z treścią art. 505¹³ § 2 k.p.c. Sąd II instancji ograniczył uzasadnienie wyroku do wyjaśnienia jego podstawy prawnej z przytoczeniem przepisów prawa.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja powoda nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy podziela ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy oraz akceptuje wnioski wywiedzione z tych ustaleń, wskazując iż podjęte rozstrzygnięcie znajduje oparcie w obowiązujących przepisach oraz w wywiedzionych na ich podstawie niewadliwych rozważaniach prawnych, które Sąd Okręgowy w pełni podziela i przyjmuje za własne.

Kwestią sporną w niniejszej sprawie było to, czy opóźnienie lotu zaplanowanego na dzień 31 lipiec 2018 r. na trasie L.-W., było skutkiem nadzwyczajnej okoliczności wyłączającej obowiązek pozwanego wypłaty na rzecz pasażerów

opóźnionego lotu odszkodowania. Pozwany wskazywał, że opóźnienie powstało w związku z niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi panującymi w L. (burza i zachmurzenie).

Odnosząc się w do zarzutu naruszenia art. 233 k.p.c., wskazać należy, że jest on całkowicie chybiony. Przepis ten przyznaje sądowi swobodę w ocenie zebranego materiału dowodowego, zaś zarzut naruszenia tego uprawnienia tylko wtedy można uznać za usprawiedliwiony, jeżeli sąd zaprezentuje rozumowanie sprzeczne z regułami logiki bądź doświadczeniem życiowym. Dla skuteczności zarzutu naruszenia ww. przepisu nie wystarcza samo twierdzenie o wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych odwołujące się do stanu faktycznego, który w przekonaniu skarżącego odpowiada rzeczywistości. Konieczne jest wskazanie przyczyn dyskwalifikujących postępowanie sądu w tym zakresie. Jeżeli zaś z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu na podstawie tego samego materiału dowodowego dawały się wysnuć wnioski odmienne (por. wyrok SN z dnia 27 września 2002 r., II CKN 817/00). Natomiast analizując treść zarzutów podniesionych w apelacji dojść należy do wniosku, iż stanowią one jedynie polemikę z prawidłowymi ustaleniami poczynionymi w toku niniejszej sprawy przez Sąd Rejonowy.

Sąd Okręgowy zgadza się z Sądem I instancji, że analiza dokumentów przedstawionych przez pozwanego w odpowiedzi na pozew pozwala na przyjęcie, że powodem opóźnienia lotu numer (...) relacji L.-W. były złe warunki atmosferyczne, stanowiące nadzwyczajną przyczynę w rozumieniu art. 5 ust. 3 Rozporządzenia (WE) nr 261/2004. Zauważyć należy, że powołany przepis rozporządzenia nie zawiera nakazów dowodowych uzasadniających twierdzenia strony apelującej. W zakresie poruszanej kwestii dowodowej, tj. wystąpienia nadzwyczajnych przyczyn opóźnienia, nie sposób również uznać, że przepisy procedury cywilnej wymagały od pozwanego przewoźnika posłużenia się ściśle określonymi dowodami. Nie można bowiem zgodzić się z apelującym, iż materiał dowodowy w przedmiotowej sprawie w postaci raportu meteorologicznego z systemu W. Underground nie uzasadniał przyjęcia, iż samolot mający wykonać skarżony rejs nie mógł wystartować z lotniska w L.. Samo twierdzenie strony powodowej, że nie zaistniały nadzwyczajne okoliczności umożliwiające odmowę odszkodowania powodowi, a pozwana nie wypełniła przesłanek powodujących zwolnienie jej od odpowiedzialności odszkodowawczej na rzecz powoda jest niewystarczające do stwierdzenia, iż Sąd Rejonowy naruszył powyższy przepis.

W wyroku z 26 czerwca 2019 r. (C 159/18, ECLI:EU:C:2019:535) Trybunał Sprawiedliwości UE wskazał, że ponieważ nie wszystkie nadzwyczajne okoliczności skutkują zwolnieniem z obowiązku wypłaty odszkodowania pasażerom, to na podmiocie, który zamierza się na nie powołać, spoczywa obowiązek wykazania, że okoliczności tych w żadnym razie nie można by było uniknąć za pomocą dostosowanych do sytuacji środków, to jest środków, które w chwili wystąpienia nadzwyczajnych okoliczności odpowiadają między innymi warunkom technicznie i ekonomicznie możliwym do przyjęcia przez danego przewoźnika lotniczego. To on musi zatem wykazać, że nawet przy użyciu wszystkich dostępnych mu zasobów osobowych lub materialnych, a także zasobów finansowych, w sposób oczywisty nie mógł – bez poświęceń niemożliwych do przyjęcia z punktu widzenia możliwości jego przedsiębiorstwa w danym czasie – uniknąć sytuacji, w której zaistniałe nadzwyczajne okoliczności doprowadziły do odwołania lotu lub do opóźnienia tego lotu wynoszącego trzy godziny po planowanym przylocie. Powyższy pogląd oparto o stanowisko Trybunału Sprawiedliwości wyrażone w wyroku z dnia 4 maja 2017 r., (P. i P., C 315/15, EU:C:2017:342 pkt 28 i 29) w którym ponadto stwierdzono, że w sytuacji (...) w której opóźnienie wynoszące w chwili lądowania na lotnisku docelowym co najmniej trzy godziny jest następstwem nie tylko nadzwyczajnej okoliczności, ale także innej, nienależącej do tej kategorii okoliczności, zadaniem sądu krajowego jest ustalenie, czy w odniesieniu do części opóźnienia, co do której przewoźnik lotniczy twierdzi, że jest ona następstwem nadzwyczajnej okoliczności, przewoźnik ten udowodnił, że owa część opóźnienia jest następstwem nadzwyczajnej okoliczności, której nie można było uniknąć, mimo że podjęte zostały wszelkie racjonalne środki, i w odniesieniu do której podjął on wszelkie racjonalne środki zmierzające do uniknięcia jej następstw (pkt 50).

Stosownie do motywu 14 powoływanego rozporządzenia „podobnie jak w konwencji montrealskiej, zobowiązania przewoźników lotniczych powinny być ograniczone lub ich odpowiedzialność wyłączona w przypadku gdy zdarzenie jest spowodowane zaistnieniem nadzwyczajnych okoliczności, których nie można było uniknąć pomimo podjęcia

wszelkich racjonalnych środków. Okoliczności te mogą, w szczególności, zaistnieć w przypadku destabilizacji politycznej, warunków meteorologicznych uniemożliwiających dany lot, zagrożenia bezpieczeństwa, nieoczekiwanych wad mogących wpłynąć na bezpieczeństwo lotu oraz strajków mających wpływ na działalność przewoźnika”. W myśl natomiast wytycznych interpretacyjnych dotyczących rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów oraz rozporządzenia Rady (WE) nr 2027/97 w sprawie odpowiedzialności przewoźnika lotniczego z tytułu wypadków lotniczych zmienionego rozporządzeniem (WE) nr 889/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady (2016/C 214/04) zgodnie z motywem 14 rozporządzenia, jeżeli obsługujący przewoźnik lotniczy jest zobowiązany do opóźnienia lub odwołania lotu w porcie lotniczym o dużym natężeniu ruchu, spowodowanym złymi warunkami pogodowymi, w tym jeżeli warunki te prowadzą do braku zdolności przepustowych, stanowi to nadzwyczajne okoliczności.

Sąd Okręgowy nie miał zatem wątpliwości, że warunki pogodowe wpływające na możliwość kursowania lotów są zdarzeniami nadzwyczajnymi, którym przewoźnik, mając na względzie wszelkie dostępne osiągnięcia w dziedzinie komunikacji powietrznej, nie może przeciwdziałać ani na nie wpłynąć. Zgodnie z powołanymi powyżej argumentami uznać jednocześnie należy, że owe warunki pogodowe nie muszą wpływać wyłącznie na sam lot (mieć miejsce na lotnisku poprzedzającym wykonanie lotu), lecz mogą one również wpływać na niego w sposób pośredni. Warunki pogodowe mające wpływ na terminowe wykonanie określonych lotów są zatem okolicznościami, które niewątpliwie powinny zostać uznane za okoliczności wyjątkowe w rozumieniu art. 5 ust. 3 Rozporządzenia (WE) z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów.

W niniejszej sprawie samolot użyty do wykonania lotu numer (...) w dniu 31 lipca 2018 r. nie wystartował w zaplanowanej godzinie, z uwagi na złe warunki atmosferyczne. Loty poprzedzające odbywały się z narastającym opóźnieniem wynikającym ze złych warunków pogodowych utrzymujących się w L.. W konsekwencji Sąd Okręgowy podziela ocenę Sądu I instancji, że opóźnienie wynikające z uwagi na warunki atmosferyczne należy uznać za nadzwyczajną, niezależną od przewoźnika, przyczynę opóźnienia. Tym samym za nieuzasadniony należało uznać zarzut dotyczący naruszenia art. 5 ust. 3 Rozporządzenia (WE) z dnia 11 lutego 2004 r.

Sąd odwoławczy uwzględnił również stanowisko Trybunału Sprawiedliwości wyrażone w wyroku z dnia 12 maja 2011 roku w sprawie C-294/10. W uzasadnieniu powyższego judykatu Trybunał Sprawiedliwości stwierdził, że: „art. 5 ust. 3 rozporządzenia nr 261/2004 powinien być interpretowany w ten sposób, iż przewoźnik lotniczy, ponieważ jest zobowiązany do podjęcia wszelkich racjonalnych środków w celu uniknięcia nadzwyczajnych okoliczności, powinien rozsądnie na etapie planowania lotu uwzględnić ryzyko opóźnienia związanego z ewentualnym zaistnieniem takich okoliczności. Powinien w związku z tym przewidzieć określoną rezerwę czasu pozwalającą mu, w miarę możliwości, na wykonanie całego lotu po ustaniu nadzwyczajnych okoliczności. Z kolei rzeczony przepis nie może być interpretowany jako nakładający - tytułem racjonalnych środków - obowiązek planowania w sposób ogólny i jednolity minimalnej rezerwy czasu, mającej zastosowanie bez różnicy do wszystkich przewoźników lotniczych we wszystkich sytuacjach zaistnienia nadzwyczajnych okoliczności. Ocena zdolności przewoźnika lotniczego do zapewnienia całego przewidzianego lotu w nowych warunkach wynikających z zaistnienia tych okoliczności powinna być dokonywana z troską o to, aby wymagany zakres rezerwy czasu nie skutkował doprowadzeniem przewoźnika lotniczego do dokonywania nadmiernych poświęceń z punktu widzenia możliwości jego przedsiębiorstwa w danym momencie”.

O ile zatem uwzględnienie ryzyka wystąpienia niekorzystnych warunków atmosferycznych niewątpliwie powinno mieć miejsce, jako okoliczność wpisana w prowadzenie działalności przewoźnika lotniczego, należy rozróżnić sytuację w której opóźnienie lotu występuje na dwóch płaszczyznach – opóźnienia lotu poprzedzającego i następczego w rotacji. W tej sytuacji bowiem uwzględnienie potencjalnie mogących wystąpić opóźnień w ramach zaplanowanych lotów byłoby niewspółmierne do ryzyka ich wystąpienia. W tym zakresie Sąd Okręgowy podziela zaprezentowane przez przewoźnika stanowisko, że złe warunki atmosferyczne powodując opóźnienie części zaplanowanych lotów, wywołują efekt domina i opóźnieniom i odwołaniom ulegają również dalsze loty - zaplanowane na późniejsze godziny. W obliczu nadzwyczajnych okoliczności takich jak złe warunki atmosferyczne (uniemożliwiające bezpieczny przelot) sytuacja

rozwijają się dynamicznie a opóźnieniom nie ulegają jedynie loty zaplanowane dla danego statku powietrznego, ale dla różnych statków powietrznych i nie tylko należących do floty danego przewoźnika, ale i innych operujących w danym porcie lotniczym przewoźników. Poziom dezorganizacji pracy przewoźników i lotniska jest ogromny i nie pozwala na dokładne dokumentowanie każdego opóźnienia każdego statku powietrznego, a w tym zaplanowanie odpowiednich przepustów czasowych niwelujących całkowicie wystąpienie nadzwyczajnych okoliczności.

Podkreślić należy, że wszystkie działania pozwanego winny być oceniane przez pryzmat tego, iż priorytetem dla przewoźnika jest zapewnienie osobom podróżującym odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa przelotu, nawet jeśli ma się to odbyć kosztem punktualności realizowanych rejsów.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. apelację oddalił.